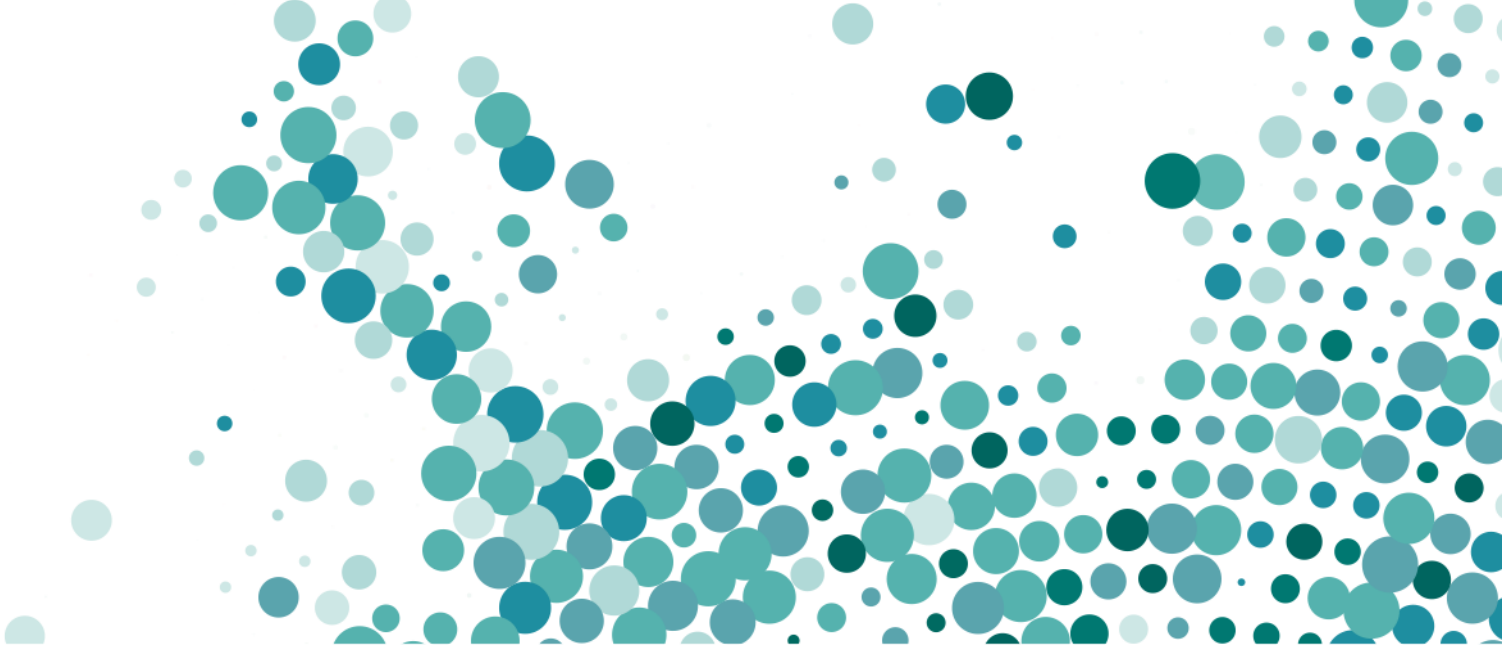

Siviilitiedustelulainsäädäntö

Marko Meriniemi
lainsäädäntöneuvos

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Siviilitiedustelulainsäädännön tavoitteet

- Keskeisin tavoite on Suomen kansallisen turvallisuuden parantaminen
- Suojelupoliisin tiedonhankinnan tarkoituksena on:
 - Suomen kansallisen turvallisuuden suojaaminen
 - valtion ylimmän johdon päätöksenteon tukeminen
 - muiden viranomaisten kansalliseen turvallisuuteen liittyvien tehtävien tukeminen
- Tietoliikennetiedustelun tavoitteena myös uhkien havaitseminen, paikallistaminen ja tunnistaminen tietoverkossa
 - Lisäksi muiden tiedustelumenetelmien käytön mahdollistava funktio
 - Vakavimpien tietoverkkouhkien estäminen / seurausten rajaaminen

"Tällä hetkellä kybertiedustelun torjunta on kansallinen sokeapist... Kansallisen tiedustelulainsäädännön kehittäminen kybertoimintaympäristössä on välttämätöntä." (Lehto, Limnell et al.: Suomen kyberturvallisuuden nykytila, tavoitetila ja tarvittavat toimenpiteet tavoitetilan saavuttamiseksi 2017)

Hallituksen esitys siviilitiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi

- Siviilitiedustelulainsäädännön ydin koostuisi seuraavista laeista:
 - PolL 5 a luku (perussäännökset tiedustelusta ja tiedustelumenetelmät)
 - L Tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa
- Siviilitiedustelulainsäädäntöön liittyvät hankkeet
 - Sotilastiedustelulainsäädäntö (valmistelu PLM:ssä)
 - L Tiedustelun valvonnasta (valmistelu OM:ssä)
 - Parlamentaarinen valvonta (valmistelu eduskunnassa)
 - Perustuslain 10 §:n tarkistaminen

Nykyisten tiedonhankintakeinojen käyttöperusteet ja niiden rajoitukset

Nykyisillä tiedonhankintakeinoilla voidaan tietoa saada ainoastaan seuraavin kriteerien täyttyessä:

- 1) Suomessa oleva
- 2) yksittäinen henkilö
- 3) tietty todennäköisyyskynnys
- 4) rikoksen tunnusmerkistönmukaisuutta koskeva yksilöinti

Nykyisillä keinoilla ei voida tehokkaasti hankkia tietoa:

- 1) Turvallisuusympäristön kehittämisestä **valtiojohdon päätöksentekoa varten**
- 2) Kansallista turvallisuutta (vakavasti) uhkaavasta toiminnasta, **joka ei ole rikos**
- 3) Kansallista turvallisuutta (vakavasti) uhkaavasta toiminnasta, **joka tapahtuu ulkomailla**
- 4) Kansallista turvallisuutta (vakavasti) uhkaavasta toiminnasta, **jonka taustahenkilö ei ole tiedossa**

Siviilitiedustelun kohteet

Tiedustelumenetelmällä saa hankkia tietoa:

- 1) Terrorismista
- 2) Ulkomaisesta tiedustelutoiminnasta
- 3) Joukkotuhoaseiden suunnittelusta, valmistamisesta, levittämisestä ja käytöstä
- 4) Kaksikäyttötuotteista
- 5) Kansanvaltaista yhteiskuntajärjestystä uhkaavasta toiminnasta
- 6) Suuren ihmismäärän henkeä tai terveyttä taikka yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja uhkaavasta toiminnasta
- 7) Vieraan valtion toiminnasta, joka voi aiheuttaa vahinkoa Suomen kansainvälisille suhteille, taloudellisille tai muille elintärkeille eduille
- 8) Kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta uhkaavasta toiminnasta
- 9) Kriisinhallintaoperaatiota uhkaava toiminta
- 10) Suomen kansainvälisen avun antamisen ja muun kansainvälisen toiminnan turvallisuutta uhkaavasta toiminnasta
- 11) Yhteiskuntajärjestystä uhkaavasta kansainvälisestä järjestäytyneestä rikollisuudesta,

ainoastaan silloin, jos toiminta vakavasti uhkaa Suomen kansallista turvallisuutta

Tiedustelumenetelmien käytön edellytykset

- "...voidaan **perustellusti olettaa** saatavan tietoja sellaisesta **siviilitiedustelun kohteena** olevasta toiminnasta, joka **vakavasti uhkaa kansallista turvallisuutta**."
- "...saadaan siviilitiedustelussa käyttää vain, jos niillä voidaan perustellusti olettaa olevan **erittäin tärkeä merkitys** tietojen saamiseksi 1 momentissa tarkoitetusta toiminnasta."
- Peitetoiminta, valeosto ja tietoliikennetiedustelun käyttäminen **välttämätöntä**.
- Jos tiedustelumenetelmä kohdistetaan **valtiolliseen toimijaan** tai siihen rinnastuvan tahoon, tiedustelumenetelmän käytön edellytyksiin sovelletaan vain, mitä 1 momentissa säädetään.
- Tiedustelumenetelmää ei saa kohdistaa **vakituiseen asumiseen käytettävään tilaan** (PT/VO).
- "Tiedustelumenetelmän käyttö on lopetettava ennen päätöksessä mainitun määräajan päättymistä, jos käytön **tarkoitus on saavutettu tai sen edellytyksiä ei enää ole**."

Tiedustelumenetelmät

- PolL 5 a luvun tiedustelumenetelmät rakentuisivat menetelmällisesti pääosin voimassa olevan sääntelyn (PolL 5 luvun) varaan
- Tiedustelumenetelmät:
 - telekuuntelu, televalvonta ja tukiasematietojen hankkiminen,
 - suunnitelmallisen tarkkailu ja peitelty tiedonhankinta
 - tekninen tarkkailu (tekninen kuuntelu, tekninen katselu, tekninen seuranta ja tekninen laitetarkkailu),
 - teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkiminen,
 - peitetoiminta ja valeosto,
 - tietolähdetoiminta,
 - **paikkatiedustelu**, (viestin) jäljentäminen ja (viestiin kohdistuvan) lähetyksen jäljentäminen (uusia)
 - tietoliikennetiedustelu (**uusi**)
- Tiedustelumenetelmät käytössä sekä kotimaassa että ulkomailla

Tiedustelumenetelmät - Päätöksenteko

- **Kotimaan toimivaltuuksista** päätöksentekijänä aina sama taho kuin poliisilain 5 luvussa
 - telekuuntelu/televalvonta tuomioistuimen päätösvallassa
 - tietoliikennetiedustelu tuomioistuimen päätösvallassa
 - peitetoiminta ja valeosto suojelupoliisin päällikön päätösvallassa
 - suunnitelmallinen tarkkailu päällystöön kuuluvan poliisimiehen päätösvallassa
- Tiedustelutoimivaltuuksien forum Helsingin käräjäoikeus
- **Ulkomaantoimivaltuuksien** päätöksentekotoimivalta aina suojelupoliisin päälliköllä
 - ulkopoliittinen riskiarvio UTP -ohjausmekanismin puitteissa
 - Tiedustelun koordinaatio

Suojelupoliisin toimivaltuuskavennukset ja käytön rajoitukset

- **Esitutkinta- ja pakkokeinotoimivaltuuksien poistaminen** suojelupoliisilta
 - perusteena oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin turvaaminen
- Papin, asianajajan ja lääkärin asiakastiedot sekä toimittajan lähteet (lähdesuoja) nauttisivat suojaa tiedustelulta
 - => vahvempi suoja kuin rikostorjuntatoimivaltuuksissa
 - Suomessa olevien henkilöiden välinen viestintä (TLT)
 - Tiedustelukiellon alainen materiaali hävitetään
- Siviilitiedustelun kannalta irrelevantti tieto tulee hävittää
 - käyttötarkoitussidonnaisuus
 - poikkeuksena ns. **palomuurisääntely**: törkeiden rikosten estäminen ja selvittäminen, syyttömyyttä tukeva selvitys, vaaran torjuminen
- Tiedustelumenetelmän käytöstä ilmoittaminen tiedonhankinnan kohteena olleelle henkilölle

Tiedon luovuttaminen rikostorjuntaan - Palomuri

- (1mom.) Supon ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava KRP:lle, jos tiedustelumenetelmän käytön aikana ilmenee, että on syytä epäillä **6v rikosta**
- Ilmoitusta saadaan Supon pääll. päätöksellä siirtää enintään vuodeksi kerrallaan, jos se on
 - välttämätöntä kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi tai hengen tai terveyden suojaamiseksi
 - Arvioinnissa otettava huomioon rikoksen selvittämisen merkitys yleisen ja yksityisen edun kannalta
- Supo saa ilmoittaa **3v rikoksesta** KRP:lle
- (2mom.) Suojelupoliisin on viipymättä ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle, jos tiedustelumenetelmän käytön aikana ilmenee **6v** vielä estettävissä oleva rikos
- Supo saa ilmoittaa rikoksen estämiseksi **2v rikoksesta** toimivaltaiselle viranomaiselle

Tiedon luovuttaminen rikostorjuntaan - Palomuuuri

- (3mom.) Arvioinnissa otettava huomioon rikoksen selvittämisen merkitys yleisen ja yksityisen edun kannalta
- (4mom.) Tiedustelumenetelmän käytöllä saatua tietoa
 - saa luovuttaa sellaisen rikoksen estämiseksi, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.
 - saa aina luovuttaa syyttömyyttä tukevaksi selvitykseksi sekä
 - hengelle, terveydelle tai vapaudelle aiheutuvan merkittävän vaaran taikka huomattavan ympäristö-, omaisuus- tai varallisuusvahingon estämiseksi.
- (5mom.) Jos ETVO käynnistää esitutkinnan tässä pykälässä tarkoitetun ilmoituksen tai tiedon luovuttamisen perusteella, on ETVO:n riittävän ajoissa ennen esitutkinnan käynnistämistä ilmoitettava siitä Supolle.

Tiedonhankinnan jatkaminen eräiden rikosten estämiseksi ja paljastamiseksi (4 §)

Jos tiedustelumenetelmän käytön aikana ilmenee, että henkilön voidaan perustellusti olettaa syylistyvän 5 luvun 3 §:ssä mainittuun rikokseen taikka valtiopetokseen, törkeään valtiopetokseen tai laittomaan sotilaalliseen toimintaan tai voidaan olettaa, että sellainen rikos on tehty eikä tiedustelumenetelmän käytöllä enää voida olettaa saatavan tietoja luvan tai päätöksen perusteena olevasta kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaavasta toiminnasta, suojelupoliisi saa jatkaa tiedustelumenetelmän käyttöä 5 luvussa tarkoitettuna salaisena tiedonhankintana rikoksen estämiseksi ja paljastamiseksi tämän luvun nojalla annetun luvan nojalla kolme vuorokautta, enintään kuitenkin kuukauden ajan.

TIEDONHANKINTA (tiedustelumenetelmä)

Sis. konkurrenssi
RL 12, 13 ja 34 a luvut

Palomuuuri

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Tiedustelumenetelmän käytöstä ilmoittaminen

- Luottamuksellisen viestin salaisuuteen puuttuvista menetelmistä on viipymättä ilmoitettava tiedonhankinnan kohteena olleelle henkilölle kirjallisesti sen jälkeen, kun tiedustelumenetelmän **käytön tarkoitus** on saavutettu
 - Ilmoitus viimeistään vuoden kuluttua sen **käytön lopettamisesta**
- Tuomioistuin voi lykätä enintään **kaksi vuotta** kerrallaan, jos se on perusteltua käynnissä olevan tiedustelumenetelmän käytön turvaamiseksi, kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi taikka hengen tai terveyden suojaamiseksi
- Ilmoitus voidaan tuomioistuimen päätöksellä jättää **kokonaan tekemättä**, jos se on välttämätöntä kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi taikka hengen tai terveyden suojaamiseksi
- Reaalimaailman keinoista ei velvollisuutta ilmoittaa tiedonhankinnan kohteelle, jos asiassa ei ole aloitettu esitutkintaa 44 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen perusteella.

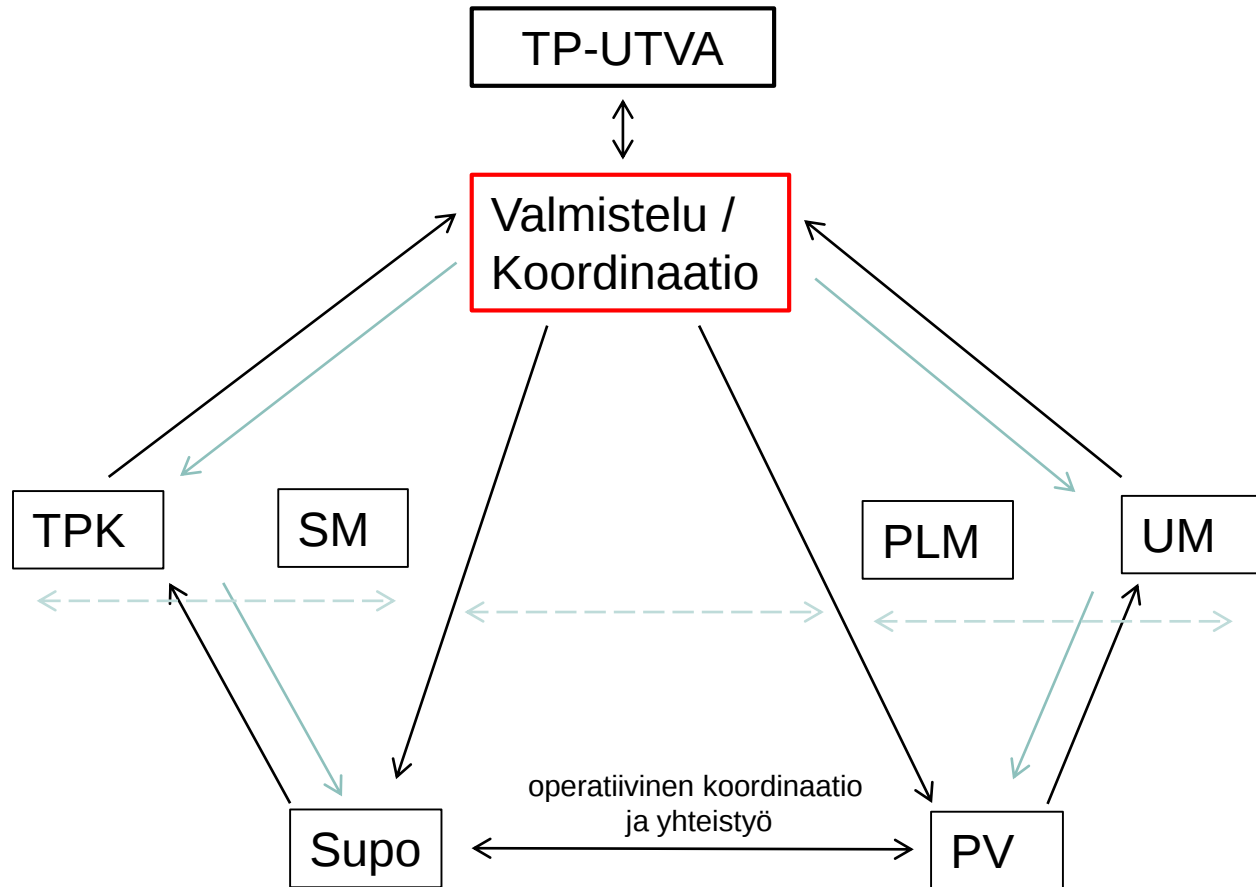
Tiedustelun yhteensovittaminen

55 §

Tiedustelutoiminnan yhteensovittaminen

Siviili- ja sotilastiedustelutoimintaa sovitetaan yhteen tasavallan presidentin, valtioneuvoston kanslian, ulkoasiainministeriön, puolustusministeriön ja sisäministeriön sekä tarvittaessa muiden ministeriöiden ja viranomaisten kesken.

Jos siviilitiedustelutoiminnan arvioidaan olevan **ulko- ja turvallisuuspoliittisesti merkittävää**, asia on valmistelevasti käsiteltävä 1 momentissa tarkoitettujen viranomaisten kesken.

TIEDUSTELUTOIMINNAN OHJAUS JA KOORDINAATIO

PALOMUURI

Siviilitiedustelu

Rikostorjunta

Rikoksen
estäminen

Rikoksen
paljastaminen

Rikoksen
selvittäminen

Syyteharkinta

Oikeusturvasta huolehtiminen

Tiedon
hankkiminen
uhkasta/
Uhkan
torjunta

Ennalta
estävä
toiminta,
ei rikosta

Rikostie-
dustelu

Rikosvastuun
toteuttaminen,
rikos/ei rikosta

K
A
N
S
A
L
L
I
N
E
N
S

T
U
R
V
A
L
L
I
S
U
S

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

PAIKKATIEDUSTELU JÄLJENTÄMINEN TIETOLIIKENNETIEDUSTELU

Paikkatiedustelu ja jäljentäminen

- **Paikkatiedustelulla** tarkoitetaan muussa kuin vakituiseen asumiseen käytettävässä tilassa tai tilassa, jossa tiedustelun kohteeksi on syytä olettaa joutuvan tietoa, josta oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 10–14, 16, 20 tai 21 §:n mukaan on velvollisuus tai oikeus kieltäytyä todistamasta ja johon ei pakkokeinolain 7 luvun 3 §:n nojalla saa kohdistaa takavarikkoa tai asiakirjan jäljentämistä, toimitettavaa tiedustelua esineen, omaisuuden, asiakirjan, tiedon tai seikan löytämiseksi
 - Tuomioistuin (Hki KäO) päättää paikkatiedustelusta, kun se kohdistuu kotirauhan suojaamaan paikkaan tai paikkaan, johon ei ole yleistä pääsyä tai yleinen pääsy siihen on rajoitettu tai estetty.
 - Supon päällikkö tai tehtävään määrätty tiedustelumenetelmien käyttöön perehtynyt Supon päällystöön kuuluva poliisimies päättää muutoin
 - Kiirepäättösmenettely
- **Jäljentäminen.** Suojelupoliisilla on siviilitiedustelussa oikeus jäljentää asiakirja tai esine
 - Jäljentämiskiellot, Päätöksenteko TMTKPSupoP

Tietoliikennetiedustelu

Tietoliikennetiedustelulla tarkoitetaan Suomen rajan viestintäverkossa ylittävään tietoliikenteeseen kohdistuvaa, tietoliikenteen automatisoituun erotteluun perustuvaa teknistä tiedonhankintaa sekä hankitun tiedon käsittelyä

Kannanottoja tietoliikennetiedustelusta

- *"Ruotsi on viimeisen puolentoista vuoden aikana estänyt kaksi terrori-iskua tietoliikennetiedustelutietojen avulla"* (SÄPO:n päällikkö Anders Thornberg, tammikuu 2015)
- *"Tällä hetkellä kybertiedustelun torjunta on kansallinen sokeapiste... Kansallisen tiedustelulainsäädännön kehittäminen kybertoimintaympäristössä on välttämätöntä."* (Lehto, Limnell et al.: Suomen kyberturvallisuuden nykytila, tavoitetila ja tarvittavat toimenpiteet tavoitetilan saavuttamiseksi 2017)

TIETOLIIKENNETIEDUSTELUN KOHDISTAMINEN JA RAJOITUKSET

Valtion johdon tiedontarve - Prioriteetit

**Kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaava toiminta
(määritellään laissa PoL 5a:3)**

**Tietoliikennetiedustelu viimesijainen keino
=> tietoa ei muulla keinoin voida saada**

**PV teknisenä toteuttajana
Riippumaton kytkentäviranomaisen**

Päätöksentekijänä tuomioistuin

**Luvan mukaisen verkon osan
valinta**

**Yksittäisiin hakuehtoihin
perustuva tietoliikenteeseen
kohdistuva vertailu**

**OIKEUSTURVA-
TAKEET JA VAL-
VONTA**

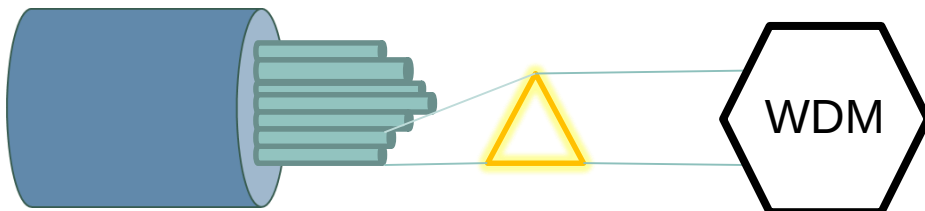
SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Suomen rajan ylittävät kaapelit

Kuvan pohjana julkinen merikaapelikartta *The Submarine Cable Maps*.
Katkoviivat lisätty

1. Verkon osan valinta

2. Hakuehtovertailu

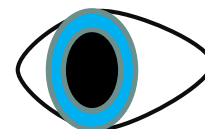
dst 81.95.80.0-81.95.95.255 port TCP/80

<https://www.facebook.com/al-nusra-104922259339346>

3. Alustava analyysi

analyysi

Kaikki
valitun
verkon
osan
liikenne

Kaikki
hakuehtoa
vastaava
liikenne

Relevantti
liikenne

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Suoratoistopalveluista,
nettikaupasta ja
pelaamisesta
aiheutunut
tietoliikenne
65 %

Dedikoidut yhteydet
(mm. yritykset) ja muu
20 %

Hakuehdot kohdistuvat
noin 15 % tietoliikenteestä

Lähtökohtainen ilmoitus-
velvollisuus, jos käsitelty viestin
sisältöä manuaalisesti ja
tiedustelumenetelmän käytön
tarkoitus saavutettu

Esimerkkitapauksessa arviot perustuvat
siihen, että tietoliikennetiedustelun kohteena
on organisaatio

Viestin sisällön käsittely

Hetihävittämismvelvollisuus
ja muun tarpeettoman
tiedon poistaminen

Automaattinen käsittely

Manuaalinen käsittely

Valtaosa tiedosta
tuhoutuu

Pieni osa tallennetaan

Haku-
ehdoilla
saadaan
noin 0,5 %
tieto-
liikenteestä

Tieto

Tiedon määrä pienenee merkittävästi
automaattisessa jatkokäsittelyssä

Tyypillisesti manuaalisessa käsittelyssä
noin 0,02 % hakuehdoilla saadusta
tietoliikenteestä (perustuu kansainväliseen
vertailutietoon)

Esimerkiksi:

- Videopuhelu (300 kbps-5Mbps)
- Asiakirja (esim. HE siv.tied. 657kt)
- Joukkojen liikkeet käytettyjen
viestintäjärjestelmien perusteella

Säpo stoppade terrordåd tack vare omstridd lag

© PUBLICERAD 14.01.2015 - 05:04. UPPDATERAD 14.01.2015 - 16:19

Två terrordåd har avvärjts i Sverige

Nu går den svenska skyddspolisen Säpo ut med att man i Sverige har lyckats avvärja två planerade terrordåd under de senaste 12-18 månaderna, tack vare den signalspaning Försvarets radioanstalt (FRA) bedriver.

- FRA är helt avgörande, vi klarar oss inte utan dem. Utan dem skulle vi förmodligen ha haft ett terrorattentat, sade Säpo-chefen Anders Thornberg i söndags på säkerhetskonferensen i Sälen, med hänvisning till den signalspaning som FRA bedriver.

Också inrikesminister Anders Ygeman (S) säger till Yle nyheter att FRA-lagen är helt nödvändig idag, trots att Socialdemokraterna motsatte sig lagen då den kom till.

- Den är helt avgörande för att kunna avvärja terrorhot mot Sverige. Har vi inte tillgång till den information som signalspaning ger, så är vi betydligt svagare i kampen mot terroristerna, säger Ygeman.

- Terroristerna skriver inte sina syften i tidningar eller på lappar, utan de har ju hemlig privat kommunikation och då måste vi kunna följa den, säger Ygeman.

Suojelupoliisin valvontakokonaisuus

Uudet

Ulkoinen

Sisäinen

Julkisuus

Sisäministeriö

Tiedustelu-
valtuutettu

Tiedustelu-
valiokunta

Ulkoasiain-
valiokunta

Tietosuoja-
valtuutettu

Tasa-arvo-
valtuutettu

Yhdenvertaisuus-
valtuutettu

Hallinto-
valiokunta

Ylimmät
laillisuusvalvojat
(EOA & OKA)

Perustuslaki-
valiokunta

Valtiontalouden
tarkastusvirasto

Tuomioistuimet

Päivittäinen
johtaminen

Määräykset

Laillisuus-
tarkastukset

Rekisterien
käytön
valvonta

Laadun-
valvonta

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Tietoliikennetiedustelu Terrorismin uhka tapausesimerkki

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Lähtötilanne

- Ulkomaiselta tiedustelupalvelulta saadun tiedon mukaan ISIL on lähettänyt kaksi henkilöä Suomeen
- ISILin väitetään ohjaavan henkilöiden toimintaa irakilaisessa verkossa sijaitsevan keskustelufoorumin kautta
- Kansainväliselle tiedustelutiedolle saadaan vahvistus muista lähteistä
- Suomeen lähetettyjä henkilöitä ei kyetä tunnistamaan muun tiedustelumenetelmän kuin tietoliikennetiedustelun avulla
- Tästä johtuen Helsingin käräjäoikeudelle esitetään vaatimus tietoliikennetiedustelun käytöstä

Tietoliikennetiedustelua koskeva tuomioistuimen lupa

Tuomioistuin päättää tietoliikennetiedustelusta suojelupoliisin päällikön kirjallisesta vaatimuksesta.

Tietoliikennetiedustelua koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava

1) tietoliikennetiedustelun perusteena oleva 3 §:ssä tarkoitettu kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaava toiminta,

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa koskevat tosiseikat,

3) tosiseikat, joihin tietoliikennetiedustelun käytön edellytykset perustuvat,

4) tietoliikennetiedustelussa käytettävät hakuehdot tai hakuehtojen luokat sekä perustelut niille,

5) rajan ylittävän viestintäverkon osa, jossa liikkuvaan tietoliikenteeseen hakuehtoja käytetään, sekä perustelut viestintäverkon osan valinnalle,

6) tietoliikennetiedustelua koskevan luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella,

1) tietoliikennetiedustelun perusteena oleva 3 §:ssä tarkoitettu kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaava toiminta

3 §

Tietoliikennetiedustelun kohteet

Tietoliikennetiedustelulla saadaan hankkia tietoja seuraavista kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaavista toiminnoista:

1) terrorismi;

2) ulkomainen tiedustelutoiminta;

3) valtio- ja yhteiskuntajärjestystä uhkaava toiminta;

4) joukkotuhoaseet;

5) kaksikäyttötuotteiden kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaava leviäminen;

6) suuren ihmismäärän henkeä tai terveyttä taikka yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja uhkaava toiminta;

7) vieraan valtion suunnitelma tai toiminta, joka voi aiheuttaa vahinkoa ulko- tai turvallisuuspolitiikalle taikka kansainvälisille suhteille, taloudellisille tai muille tärkeille eduille;

8) kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta uhkaava kriisi;

9) kansainvälistä kriisinhallintaoperaatiota uhkaava toiminta;

10) kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaava kansainvälinen järjestäytynyt rikollisuus.

7 §

Tietoliikennetiedustelua koskeva tuomioistuimen lupa

Tuomioistuin päättää tietoliikennetiedustelusta suojelupoliisin päällikön kirjallisesta vaatimuksesta.

Tietoliikennetiedustelua koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava

- 1) tietoliikennetiedustelun perusteena oleva 3 §:ssä tarkoitettu kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaava toiminta,
- 2) edellä 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa koskevat tosiseikat,**
- 3) tosiseikat, joihin tietoliikennetiedustelun käytön edellytykset perustuvat,
- 4) tietoliikennetiedustelussa käytettävät hakuehdot tai hakuehtojen luokat sekä perustelut niille,
- 5) rajan ylittävän viestintäverkon osa, jossa liikkuvaan tietoliikenteeseen hakuehtoja käytetään, sekä perustelut viestintäverkon osan valinnalle,
- 6) tietoliikennetiedustelua koskevan luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa koskevat tosiseikat

Irakin armeija ja kurdijoukot ovat valtaamassa Mosulin ISILiltä 3 kuukauden piirityksen jälkeen.

ISILin arvioidaan reagoivan tärkeimmän tukialueensa menetykseen muuttamalla toimintansa painopisteitä. ISILin oman Rumiyah -julkaisun mukaan se pyrkii siirtämään toimintaansa enenevässä määrin Eurooppaan sinne palaavien vierastaistelijoiden mukana.

Ulkomaiselta tiedustelupalvelulta saadun tiedon mukaan ISIL on lähettänyt kaksi jäsentään Suomeen. Tiedustelupalvelun mukaan Suomeen lähetettyjen henkilöiden toimintaa ohjataan Mosulin An Nabi Yunusin kaupunginosassa sijaitsevasta nettikahvilasta tai -kahviloista käyttäen hyväksi Iraqi Telecom -operaattorin verkossa olevan sosiaalisen median keskustelufoorumia.

Kaksi Suojelupoliisin luotettavaksi arvioimaa toisistaan riippumatonta henkilölähdettä on kertonut kuulleensa pääkaupunkiseudulle saapuneen ISIL-jäseniä, jotka kirjautuvat jatkuvasti irakilaiseen keskustelufoorumiin. Lähteiden mukaan he käyttävät taistelijanimiä *Yusuf al-Muthanna* ja *Abubakr al-Suleimani*.

Tietoliikennetiedustelua koskeva tuomioistuimen lupa

Tuomioistuin päättää tietoliikennetiedustelusta suojelupoliisin päällikön kirjallisesta vaatimuksesta.

Tietoliikennetiedustelua koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava

- 1) tietoliikennetiedustelun perusteena oleva 3 §:ssä tarkoitettu kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaava toiminta,
- 2) edellä 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa koskevat tosiseikat,
- 3) tosiseikat, joihin tietoliikennetiedustelun käytön edellytykset perustuvat,**
- 4) tietoliikennetiedustelussa käytettävät hakuehdot tai hakuehtojen luokat sekä perustelut niille,
- 5) rajan ylittävän viestintäverkon osa, jossa liikkuvaan tietoliikenteeseen hakuehtoja käytetään, sekä perustelut viestintäverkon osan valinnalle,
- 6) tietoliikennetiedustelua koskevan luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella,

3) tosiseikat, joihin tietoliikennetiedustelun käytön edellytykset perustuvat

Tietoliikennetiedustelun käyttö on välttämätöntä, koska tietoja kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaavasta toiminnasta ei voida hankkia muulla tiedustelumenetelmällä.

Suomessa oleilevat henkilöt ja heidän käyttämänsä teleosoitteet ja – päätelaitteet ovat tuntemattomia, mistä syystä poliisilain 5 a luvussa säädettyjä tiedustelumenetelmiä ei voida kohdistaa heihin.

Henkilöt ja heidän käyttämänsä päätelaitteet sekä osoitteet voidaan tunnistaa ainoastaan tietoliikennetiedustelun avulla.

Tietoliikennetiedustelua koskeva tuomioistuimen lupa

Tuomioistuin päättää tietoliikennetiedustelusta suojelupoliisin päällikön kirjallisesta vaatimuksesta.

Tietoliikennetiedustelua koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä on mainittava

- 1) tietoliikennetiedustelun perusteena oleva 3 §:ssä tarkoitettu kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaava toiminta,
- 2) edellä 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa koskevat tosiseikat,
- 3) tosiseikat, joihin tietoliikennetiedustelun käytön edellytykset perustuvat,
- 4) tietoliikennetiedustelussa käytettävät hakuehdot tai hakuehtojen luokat sekä perustelut niille,**
- 5) rajan ylittävän viestintäverkon osa, jossa liikkuvaan tietoliikenteeseen hakuehtoja käytetään, sekä perustelut viestintäverkon osan valinnalle,
- 6) tietoliikennetiedustelua koskevan luvan voimassaoloaika kellonajan tarkkuudella,

4) tietoliikennetiedustelussa käytettävät hakuehdot tai hakuehtojen luokat sekä perustelut

- Hakuehdon kuvaus:

WWW-liikenne Suomesta Iraqi Telecomin verkkoon

dst 82.137.192.0-82.137.255.255 port TCP/80 or TCP/443

dst 31.9.0.0 - 31.9.255.255 port TCP/80 or TCP/443

- Perustelut hakuehdoille

- Suomeen lähetettyjä operatiiveja ohjataan irakilaisen Iraqi Telecomin verkossa olevan WWW-perusteisen keskustelufoorumin kautta. WWW-palvelut toimivat oletusarvoisesti verkkoporteissa TCP/80 tai TCP/443.
- Ei tiedetä, missä tarkassa ip-osoitteessa palvelu sijaitsee. Julkisista rekisteritiedoista on selvitetty, että hakuehdossa mainitut kaksi verkko-osoitealuetta kuuluvat Iraqi Telecomille.

- Hakuehtokuvaus ilmaistuna hakuehtoluokkana:

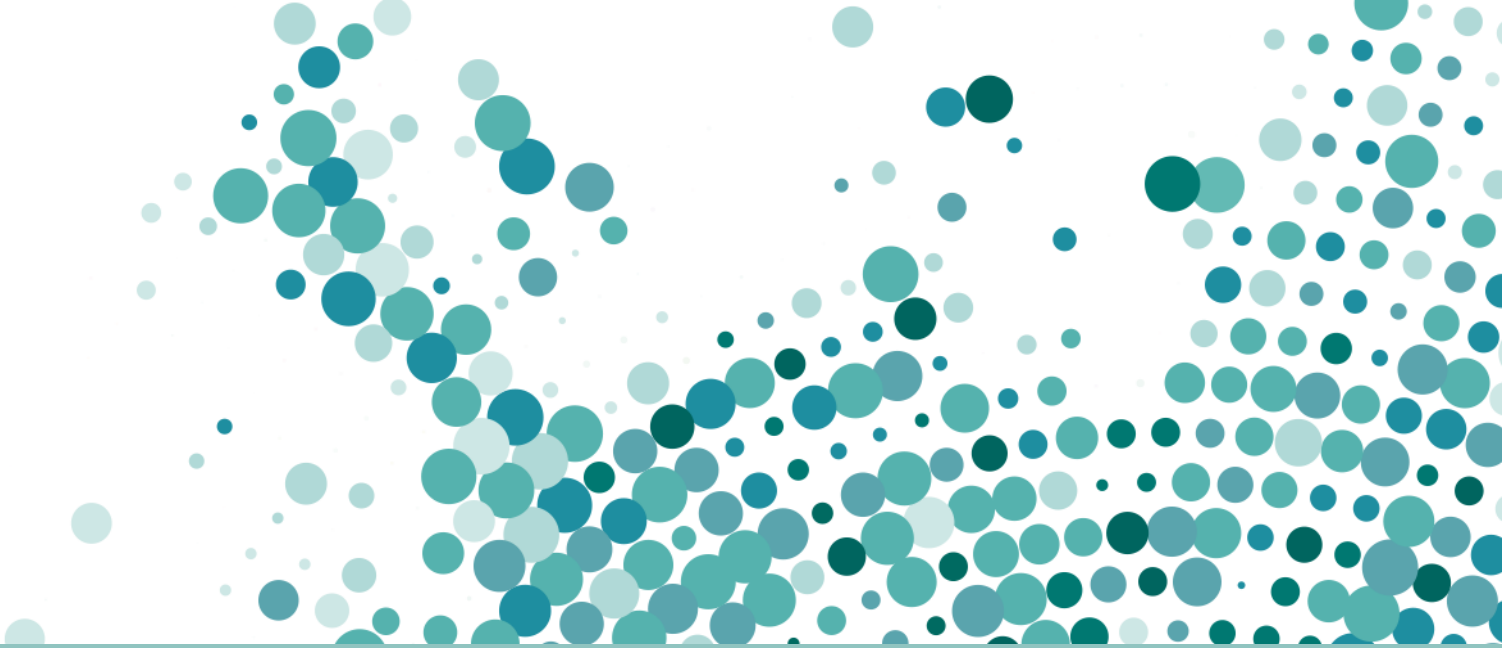
Iraqi Telecomin verkko-avaruudet; port TCP/80 tai TCP/443

Tuomioistuimen myöntämän luvan toimeenpanon valvonta

- Jos tuomioistuin myöntää luvan tietoliikennetiedusteluun, toimittaa Supo lupapäätöksen tiedoksi riippumattomalle laillisuusvalvontaelimelle (tiedusteluvaltuutettu)
- Tietoliikennetiedustelun kaikki vaiheet dokumentoidaan kattavasti laillisuusvalvontaa varten
-
- Tiedusteluvaltuutettu valvoo, että Supo toimeenpanee lupapäätöksen sen ehtojen mukaisesti ja lainmukaisesti

Tietoliikennetiedustelun tulos: Kuusi yhteyttä Suomesta irakilaisforumiin

- Kolme liittymää paikantuu Pohjois-Suomeen. Analyysissa todetaan, että niiden käyttäjät ovat pitäneet yhteyttä sukulaisiinsa
 - Tiedot hävitetään viipymättä. Henkilöille ei tehdä ilmoitusta tietoliikennetiedustelusta, koska tiedot on hävitetty automaattisessa käsittelyssä peruuttamattomasti. Tiedusteluvaltuutettu valvoo, että hävitysvelvollisuutta on noudatettu.
- Yksi liittymä paikantuu Helsinkiin. Analyysissa todetaan, että sen käyttäjä on kuusi vuotta sitten Suomeen pakolaisena saapunut henkilö, joka pitää yhteyttä Mosulissa olevaan tyttöystäväänsä.
 - Tiedot hävitetään viipymättä. Henkilöille tehdään ilmoitus tietoliikennetiedustelusta, koska henkilön henkilöllisyys selviää manuaalisessa analyysissä. Tiedusteluvaltuutettu valvoo, että hävitysvelvollisuutta on noudatettu.
- Kaksi liittymää paikantuu Vantaan Petikkoon. Analyysissa todetaan, että tiedustelutoiminnan jatkaminen on perusteltua.
 - Liittymiin haetaan telekuuntelulupaa ja henkilöihin päätetään kohdistaa suunnitelmallista tarkkailua. Tiedusteluvaltuutettu valvoo tiedonhankinnan ja tietojen käsittelyn lainmukaisuutta.

Kiitos!

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET